

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut til EM2021 at udarbejde en redegørelse tilbageføring af ansvaret for sundhedsvæsenet til Staten. Redegørelsen skal indeholde hvilke konsekvenser en tilbageføring af ansvaret vil få på økonomien, på medarbejderområdet, på servicen, for landet samt til patienterne.

(Atassuts Inatsisartutgruppe)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sundhed)

1. behandling

Naalakkersuisut takker Atassuts Inatsisartutgruppe for deres forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse om tilbageføring af ansvaret for sundhedsvæsenet til Staten.

Er det muligt at overdrage sundhedsområdet til Staten?

Svaret på dette spørgsmål er, at Lov om Grønlands Selvstyre (Selvstyreloven) kun regulerer de forhold, hvor Grønlands Selvstyre hjemtager sagsområder fra Danmark. Muligheden for at føre hjemtagne sagsområder tilbage til Danmark er derimod ikke reguleret i Selvstyreloven. Skulle man ønske det, må man indlede forhandlinger med Danmark. Samtidig ville det kræve, at også Danmark er villig til at overtage sagsområdet igen. Naalakkersuisut har ingen planer om at igangsætte en undersøgelse af tilbageførsel af sagsområder til Danmark.

Naalakkersuisut er enige i at der er behov for at sikre en bæredygtig, sammenhængende og tidssvarende sundhedsplanlægning, der kan løfte de mange opgaver og forventninger der er til sundhedsbetjeningen i vores land mange år fremover. Dette arbejde er i gang.

Vores aftale med Novo Nordisk Fonden omkring Steno Diabetes Center Grønland er en af de indsatses der skal styrke diabetes og livsstilsindsatsen i mange år fremadrettet. Klagesags- og erstatningsloven som vi fremlægger til efteråret 2021, skal forbedre sagsbehandlingen af klager og erstatningssager, vi skal etablere brugerråd så dialogen mellem patienter og sundhedspersonale forbedres, vi evaluerer kræftplanen, vi skal sikre bedre palliative indsatser osv.

Og ja - vi mangler medarbejdere og ressourcer og skal uddanne langt flere af vores egne sundhedsfaglige medarbejdere og intensivere kompetenceudviklingen så vi ikke er så afhængige af hjælp udefra. Vi må erkende at konkurrencen om sundhedspersonale fra udlandet er hård - det gælder både lønmæssigt og fagligt. Sundhedspersonale kommer til vort land fordi de ønsker at opleve vort land og vores kultur og rigtig mange kommer tilbage igen og igen.

Muligheder for ansættelse af anden udenlandsk arbejdskraft end dansk og nordisk er et område, der har tilbagevendende politisk fokus. Naalakkersuisut planlægger derfor at igangsætte

en analyse af brugen af udenlandsk arbejdskraft. Formålet med analysen er at give et grundigt beslutningsgrundlag for Naalakkersuisut til at træffe beslutning om brugen af udenlandsk sundhedspersonale til opgaver og stillinger i sundhedsvæsenet, således at ressourcerne til sundhedsvæsenet i højre grad bliver brugt til reelle sundhedsopgaver og til mere kvalitet for patienterne.

Arbejdspresset for sundhedsvæsenets personale er stort, det må vi erkende. Vi løser mange flere opgaver end for blot få år siden. Dette skyldes ikke kun, at der bliver flere og flere patienter der skal behandles, men også fordi der bliver flere og flere muligheder for behandling. Dette medfører flere forventninger til Sundhedsvæsenet. Udsagn som at ”man bare får udleveret smertestillende piller og at det koster menneskeliv”, er fraser som oftest bliver brugt i vrede og skuffelse. Men ingen i sundhedsvæsenet arbejder ud fra at skuffe patienter eller pårørende. Læger og sygeplejersker arbejder under autorisation og er derfor forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under deres virke. Desværre kan sådanne udsagn være med til at mindske den psykiske trivsel for vores sundhedspersonale og dermed vores evne til at fastholde dem i længere perioder.

Vi løser ikke vores problemer ved at lægge ansvaret over på andre. Noget af det vigtigste for vores samfund og for den enkelte er netop at lære at tage ansvar. At tage ansvar for en sundere livsstil, og at tage medansvar for vores sundhedsvæsen f.eks. ved at behandle vores sundhedspersonale på en måde så de har lyst til at være ansat i vores sundhedsvæsen.

Derudover besluttede Inatsisartut på efterårssamlingen 2019, at der skulle nedsættes en sundhedskommission, som har til formål at udarbejde anbefalinger til tilpasninger og forbedringer af sundhedssystemet, herunder vedr. samarbejde med Danmark og udlandet.

Anbefalingerne skal udgøre Inatsisartuts politiske grundlag for en sundhedsreform, som skal sikre rammerne for fremtidens sundhedsbetjening.

Naalakkersuisut finder det derfor ikke hensigtsmæssigt at bruge ressourcer på en redegørelse som forslagsstiller foreslår og indstiller forslaget til forkastelse.